

Державна екологічна академія післядипломної освіти
та управління

Дайджест екологічних НОВИН

15 – 31 березня 2024 р.

В УКРАЇНІ:

Співпраця у сфері управління відходами між Україною та Японією

Міністр захисту довкілля та природних ресурсів України Руслан Стрілець провів зустріч з головою українського Офісу Японського Агентства Міжнародного Співробітництва ІСА – Japan International Cooperation Agency Мацунага Хідекі. Зустріч стала продовженням діалогу, розпочатого декілька тижнів тому у Токіо. У

лютому на полях конференції з економічного розвитку та відбудови між Україною та ІСА підписано Меморандум про співробітництво по статті 6 Паризької угоди. Наразі обговорили покроковий План заходів щодо його практичної реалізації. У рамках зустрічі торкнулися також теми управління відходами. Практики Японії – серед найрозвиненіших у світі. Японські технології з роздільного збирання побутових відходів цікаві для України в контексті реформи, яка після прийняття рамкового закону набирає обертів. “Україні для вирішення її проблем з відходами необхідно 207 нових сучасних заводів. При аналізі ситуації ми використовували принципи, закладені ІСА. Перш за все, взяли за основу кластерну модель поділу територій, та визначили, які кластери ми можемо об’єднати. Фактично при створенні власної моделі управління відходами ми поєднали досвід Японії з європейським”, – наголосив Руслан Стрілець. Спільною для країн є і проблема відходів руйнації. Як відзначив Міністр, досвід Японії у врегулюванні цього питання після численних природних лих є важливим для України. Адже наша країна вже має понад 600 тис. тонн відходів руйнації унаслідок бойових дій. Японія передала Україні близько 30 одиниць спецтехніки в межах проекту екстреного відновлення та реконструкції України. Міністр обговорив з Мацунага Хідекі низку питань щодо експлуатації техніки для відокремлення небезпечних відходів руйнації та їх подальшої утилізації спеціалізованими підприємствами. “Дякую українському Офісу ІСА за оперативний розвиток переговорного процесу. Японія – надійний партнер України у боротьбі з російською збройною агресією та її наслідками. Співпраця з Японією є надзвичайно важливою і для “зеленого” відновлення України. Тож ми зацікавлені у розвитку спільних проєктів. Інвестування в Україну є перспективним як для нашої держави, так і для міжнародних партнерів”, – наголосив Руслан Стрілець.

<https://mepr.gov.ua/prodovzhuyemo-spivpratsyu-u-sferi-upravlinnya-vidhodamy-ta-napratsovuyemo-mehanizm-spilnogo-kredytuvannya-mizh-ukrayinoyu-ta-yaponiyeyu/>

Проблему з відходами руйнувань розглянули на виїзному засіданні профільного комітету ВР

«В Україні вже утворилося понад 600 тисяч тонн відходів руйнувань: маємо планувати де і як ефективно їх використовувати» На цьому наголосив перший заступник Міністра Олександр Краснолуцький під час виїзного засідання Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики та природокористування на Харківщині. «Щоб вирішити проблему з відходами руйнувань ще 27 вересня 2022 року Уряд схвалив

порядок їх утилізації. Документ був розроблений Міндовкіллям спільно з Мінрегіоном. Наразі Міністерство постійно комунікує з міжнародними партнерами щодо надання Україні допомоги – для придбання пересувних дробарок будівельних відходів, устаткування для їх розбирання та сортування, обладнання, яке забезпечуватиме переробку відходів для їх повторного використання у будівництві тощо», – зазначив Олександр Краснолуцький. За його словами, одним з прикладів такої співпраці, є домовленості з Японським Агентством Міжнародного Співробітництва ІСА, яке допомагатиме Україні в проектах переробки відходів руйнації. Згоди про партнерство було досягнуто під час зустрічі Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Руслана Стрільця з Віце-президентом Центрального офісу ІСА Наокі Андо. Міндовкілля та Офіс ІСА в Україні разом зможуть швидко рухати спільні проекти, як того вимагає воєнний час. І звичайно залучатимуть Харківщину до спільної роботи. Адже станом на початок березня на території регіону вже налічувалося близько 50 тис. тонн відходів від руйнувань. Щоденні обстріли лише збільшують ці обсяги. Важливим є і вирішення довоєнних проблем області з управління твердими побутовими відходами, які продовжують накопичуватися. Запущена реформа сьогодні створює для цього всі можливості. Як розповіла директорка Департаменту цифрової трансформації, електронних публічних послуг та управління відходами Міндовкілля Євгенія Попович, наразі в рамках реформи опрацьовується питання щодо розміщення на території області 8 нових заводів. На двох з них, основних, планується здійснювати весь комплекс робіт з відходами: від сортування до їх переробки та виробництва RDF-палива, «енергетичної утилізації» відходів з виробництвом електричної енергії та тепла. Загалом нові потужності забезпечать 100% перероблення побутових відходів, що утворюються в регіоні. «На законодавчому рівні ми вже маємо для цього всі умови. І ми вдячні народним депутатам за прийняття для цього важливого базису – рамкового євроінтеграційного Закону «Про управління відходами». Адже інвестори завжди відкрито говорили про те, що їм потрібні чіткі прозорі правила роботи та гарантії захисту їх інвестицій. І

Закон створює для них ці умови. Крім того, міжнародні партнери сьогодні наголошують, що готові вже зараз допомогти пройти нам шлях від руїн до зеленої трансформації. На вищому політичному рівні, на усіх форумах, міжнародних майданчиках саме зелене відновлення розглядається як головний інвестиційний кейс України”, – зауважив Олександр Краснолуцький.

<https://mepr.gov.ua/v-ukrayini-vzhe-utvorylosya-ponad-600-tysyach-tonn-vidhodiv-rujnuvan-mayemo-planuvaty-de-i-yak-efektyvno-yih-vykorystovuvaty/>

В лісах Тернопільщини висадили 330 тисяч дерев

У лісах Тернопільської області у березні посадили 330 тисяч дерев, загалом планують збільшити ліси на 2,5 мільйона сіянців.

Про це кореспонденту Укрінформу повідомили у Подільському лісовому офісі. «На Тернопільщині готові створити 2,5 мільйона нових насаджень. З

початку березня вже висадили 330 тисяч дерев. Загалом Подільський лісовий офіс (Буковина, Тернопільщина, Хмельниччина) планує висадити за рік 9 мільйонів 200 тисяч сіянців (з них весною 4,8 мільйона). Загальна площа становитиме 2189 гектарів», - повідомляють у відомстві. За його даними, 83,5% нових лісів становитимуть листяні породи дерев. В основному заліснюватимуть площі дубом звичайним. 16,5% площ засадять сіянцями хвойних порід: сосни звичайної, модрини. «Продовжуємо відходити від суцільних монокультур. Висаджуємо в основному змішані породи. Наприклад, сосна, дуб і липа або інші комбінації. До культур додаємо плодови породи: грушу, яблуню. Це створює умови для покращення біорізноманіття», - розповіли у Подільському лісовому офісі.

Як повідомляв Укрінформ, в Україні за міжнародними стандартами сертифіковані 4,65 мільйона гектарів лісів.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3843129-u-lisah-ternopilsini-u-berezni-visadili-330-tisac-derev.html>

Естонія та Україна обговорили стан підготовки та проведення переговорного процесу щодо членства України в ЄС

Про це говорили під час зустрічі заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України з питань європейської інтеграції Євгенія Федоренка з Послом з особливих доручень Східного партнерства

Департаменту ЄС Міністерства закордонних справ Естонії Гертом Антсу. Естонія є однією з держав, які найбільш активно відстоюють незалежність і територіальну цілісність України та притягнення росії до відповідальності за скоєні злочини, а ще надають нашій країні значну військову, гуманітарну та економічну допомогу.

“Ми цінуємо підтримку естонських партнерів євроінтеграційного руху України та адаптації національного законодавства до європейського. Дякуємо за організований обмін досвідом для наших представників. Активна робота з державами-членами ЄС є важливою для України, адже скорочує відстань між нами та ЄС”, – наголосив Євгеній Федоренко. Заступник Міністра зауважив, що у рамках переговорного процесу з ЄС заплановано проведення роз’яснювальних зустрічей щодо розділу 27 «Довкілля». Тож Україні цікавий досвід Естонії щодо проходження цього етапу та подальшої підготовки переговорних позицій. “Крім того, розділ 27 “Довкілля” дуже динамічний в ЄС. Акти постійно змінюються, скасовуються і додаються нові. Ми зацікавлені в експертній підтримці естонських колег у підготовці України до переговорів за певними напрямками зазначеного розділу”, – зазначив Євгеній Федоренко. Герт Антсу запевнив, що Естонія залишатиметься надійним партнером на шляху до вступу України до ЄС. Також у рамках зустрічі обговорили наслідки, яких завдає російська збройна агресія українському довкіллю. Заступник Міністра наголосив, що для України важливе долучення Естонії до Довкіллевої декларації та підтримка Екологічного договору для України, який напрацювала Міжнародна робоча група з оцінки екологічних наслідків війни під головуванням ексміністра закордонних справ Швеції Маргот Вальстрем та голови Офісу Президента України Андрія Єрмака.

<https://mepr.gov.ua/estoniya-ta-ukrayina-obgovoryly-stan-pidgotovky-ta-provedennya-peregovornogo-protsesu-shhodo-chlenstva-ukrayiny-v-yes/>

Україна передала План для Ukraine Facility на розгляд Єврокомісії

Україна передала План для Ukraine Facility на розгляд Єврокомісії

Цей документ необхідний для реалізації програми фінансової підтримки України від ЄС на 50 млрд євро. За словами Прем’єр-міністра Дениса Шмигала, це важливий крок для впровадження реформ та фінансової стабільності на шляху України в ЄС. План передбачає майже 70 напрямків реформ, зокрема, структурні реформи в державному секторі, низку економічних реформ, спрямованих на розвиток бізнес-

клімату та підприємництва тощо. Реформам відповідають понад 100 кварталних індикаторів. Виконавши їх, Україна зможе отримати близько 16 млрд євро вже цього року. Одним із найважливіших компонентів програми є

зелений перехід та охорона довкілля. У рамках зеленого переходу передбачається реалізація 6 реформ, а саме:

- Протидія промислового забрудненню;
- Курс на кліматичну нейтральність;
- Ринок квот на шкідливі викиди;
- Протидія незаконній вирубці лісів;
- Управління відходами та відхід від ресурсної економіки;
- Оцінка впливу на довкілля та стратегічна екологічна оцінка.

Вони відповідають Цілям сталого розвитку ООН щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками, а також спрямовані на розвиток України згідно з європейськими стандартами. Реалізуючи ці реформи, Україна може стати європейським лідером з декарбонізації. Також План для Ukraine Facility враховує наслідки російської агресії, через яку пошкоджена або зруйнована значна кількість українських промислових об'єктів. Їхнє відновлення має відбуватися з використанням найкращих доступних технологій. Планом для Ukraine Facility передбачені кошти на модернізацію української економіки, підвищення її ресурсоемності та конкурентоспроможності, а це шлях до цілі кліматичної нейтральності, яку Україна зобов'язалася досягти до 2035 року.

<https://mepr.gov.ua/ukrayina-peredala-plan-dlya-ukraine-facility-na-rozglyad-yevrokomisiyi/>

Спільний план дій для імплементації Екологічного договору для України

Під головуванням Міністра захисту довкілля та природних ресурсів Руслана Стрільця відбулося установче засідання Міжвідомчої робочої групи з реалізації Рекомендацій, викладених в Екологічному договорі для України. Участь у заході взяли представники Офісу Генерального прокурора, Міністерства економіки України, Міністерства закордонних

справ України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства охорони здоров'я України та інших відомств. «Environmental Compact – складова парасольки Пункту 8 Формули миру Володимир Зеленський. Документ розроблений Міжнародною робочою групою щодо екологічних наслідків війни під головуванням Маргот Вальстрем та голови Офісу Президента України Андрія Єрмака. У ньому закладено 50 рекомендацій для повоєнного “зеленого” відновлення України. 30 із них – пряма компетенція Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України», – зазначив Руслан Стрелець. Що є основою цих рекомендацій? По-перше, уніфікований підхід до оцінки впливу збройної агресії на довкілля. Зокрема, впливу російського екоциду. По-друге, чіткі підходи щодо

компенсації за заподіяну шкоду. По-третє, пропозиції щодо “зеленого” відновлення. Адже повоєнне відновлення має бути лише за найкращими технологіями за принципами “build back better” та “build back greener”. За словами очільника Міндовкілля, Україна знаходиться в епіцентрі глобальних процесів. Ми перші у світі створюємо міжнародну платформу для притягнення терористів до відповідальності за екологічні злочини. У нас багато союзників на міжнародній арені. Але вони не зроблять нашу роботу за нас. Наші подальші кроки за Екологічним Договором визначають майбутнє України і мають стати показовим прикладом для всього світу. Учасники заходу домовилися напрацювати конкретні пропозиції до спільного плану дій для імплементації Екологічного договору для України і узгодити їх на наступному засіданні робочої групи. <https://mepr.gov.ua/napratsovuyemo-spilnyj-plan-dij-dlya-implementatsiyi-ekologichnogo-dogovoru-dlya-ukrayiny/>

Регіональне та місцеве планування управління відходами: Міндовкілля провело серію круглих столів в областях

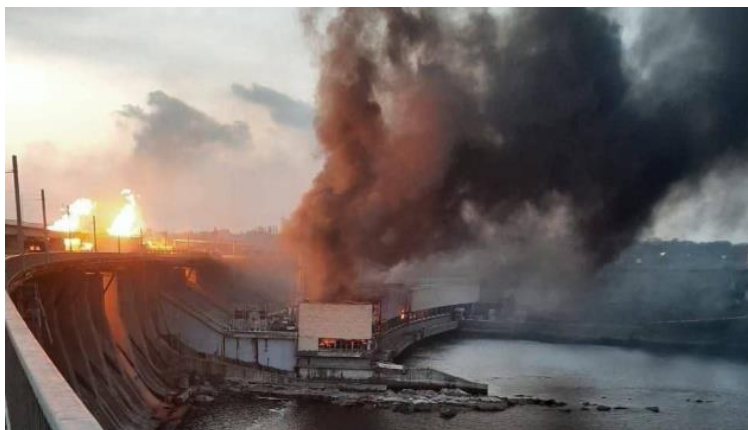

З представниками обласних військових адміністрацій та громадами обговорили нові вимоги до планування управління відходами в рамках запущеної в Україні реформи. Круглі столи проводили за кластерним принципом – об’єднуючи на одній платформі представників з кількох областей. Загалом до заходів долучилося понад 600 учасників з усіх регіонів. Адже належне планування у сфері управління відходами вимагає особливої уваги до міжмуніципальної взаємодії. У рамках

прийнятого євроінтеграційного Закону «Про управління відходами» наразі в Україні запроваджується стратегічне планування на чотирьох рівнях. Міндовкілля разом з європейськими експертами працює над Національним планом управління відходами до 2033 року. Він стане «дорожньою картою», за якою будуватиметься нова національна система, а отже розроблятимуться і регіональні та місцеві плани. У рамках заходу експерти детально розповіли про ключові завдання, які закладаються до Національного плану управління відходами, його складові та цільові показники, яких Україна планує досягти. У цьому контексті розглянуто і питання розроблення регіональних та місцевих планів. Також під час круглих столів учасники: виявляли виклики та можливості регіонального та місцевого стратегічного планування; розглянули процес впровадження роздільного збирання відходів на місцях; акумулювали ідеї та обговорили перспективи для подальшого вдосконалення законодавства у сфері стратегічного планування. Заходи було організовано Міндовкілля спільно з Мінінфраструктури та за підтримки проекту UCORD.

<https://mepr.gov.ua/regionalne-ta-mistseve-planuvannya-upravlinnya-vidhodamy-mindovkillya-provelo-seriyu-kruglyh-stoliv-v-oblastyah/>

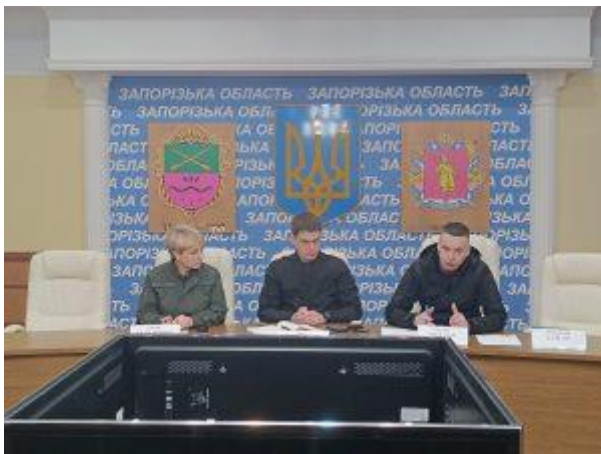
Щодо ситуації на річці Дніпро внаслідок терористичних дій рф на ДніпроГЕС

Внаслідок масованої ракетної атаки рф 22 березня відбулося пошкодження ДніпроГЕС. За інформацією Укргідроенерго, загрози прориву немає. Тривають роботи з ліквідації наслідків терористичного акту росії. Ситуація на греблі станції контрольована. На місці фахівці Держекоінспекції та

Басейнового управління водних ресурсів річок Приазов'я Держводагентства відібрали проби поверхневих вод у місці пошкодження споруди і у найбільш доступних місцях річки Дніпро на відстані один, півтора та два кілометри нижче греблі ДніпроГЕС у Запорізькій області. За попередніми даними ДЕІ, зафіксовано засмічення ґрунтів та пляму нафтопродуктів орієнтовною масою 0,5 тонни, яка рухається нижче за течією Дніпра. За результатами лабораторних досліджень, концентрація нафтопродуктів у місці їх потрапляння у річку Дніпро складає 2,38 мг/дм³. Орієнтовна сума збитків водним ресурсам – 159 308 гривень. Ризики потрапляння забрудненої води в питні водозабори наразі відсутні. Також у лабораторіях Держводагентства вже оперативно перевіряють проби на більш розширений спектр показників. Про результати вимірювань буде повідомлено протягом доби.
<https://mepr.gov.ua/shhodo-sytuatsiyi-na-richsi-dnipro-vnaslidok-terorystychnyh-dij-rf-na-dniproges/>

Щодо ситуації на річці Дніпро внаслідок терористичних дій рф на ДніпроГЕС: у Запоріжжі проведено виїзну координаційну нараду

За дорученням Міністра Руслана Стрільця представники Міндовкілля, Держекоінспекції та Держводагентства працюють у Запорізькій області. Так, заступниця Міністра Олена Крамаренко та голова Запорізької обласної державної адміністрації Іван Федоров провели координаційну нараду із представниками Держекоінспекції, Держводагентства, ДніпроГЕС, ДСНС та Спеціалізованої

екологічної прокуратури. Серед питань порядку денного – оперативна інформація щодо локалізації наслідків обстрілу ДніпроГЕС та поточна ситуація, а також аналіз можливих подальших екологічних наслідків. За

інформацією Укргідроенерго, загрози прориву греблі немає, витік нафтопродуктів не фіксується. Ситуація на греблі контрольована. За даними Держекоінспекції, відповідно до лабораторних досліджень станом на сьогодні спостерігається зменшення концентрації нафтопродуктів у воді. Так, у відібраній воді:

- на відстані 1,1 км від ГЕС цей показник вже становить 0,894 мг/дм куб при нормі в 0,3 мг/дм куб.
- у с. Біленьке в районі насосної станції – 0,638 мг/дм куб.

Дослідження проб на хімічні показники тривають. З нижнього б'єфу річки Дніпро забір води для питного водопостачання здійснюється лише однією територіальною громадою – Біленьківською. Наразі водозабір тут призупинено. Держекоінспекція та Держводагенство здійснюють постійний моніторинг. Решта водозаборів нижче за течією річки Дніпро після підриву росіянами греблі Каховської ГЕС не використовуються. Станом на вчора, за даними Держекоінспекції, орієнтовна шкода водним ресурсам склала 159 308 грн. Триває обрахунок збитків, завданих засміченням ґрунтів та внаслідок викидів шкідливих речовин у атмосферне повітря. Всі розрахунки та матеріали будуть надані Міндовкіллю та правоохоронним органам. Для контролю ситуації моніторинг якості води р. Дніпро здійснюватиметься Держекоінспекцією та Держводагентством постійно – до ліквідації усіх наслідків російського обстрілу. З попередніми результатами досліджень можна ознайомитися [за посиланням](#).

<https://mepr.gov.ua/shhodo-sytuatsiyi-na-richtsi-dnipro-vnaslidok-terorystychnyh-dij-rf-na-dniproges-u-zaporizhzi-provedeno-vyyiznu-koordynatsijnu-naradu/>

Залучаємо міжнародних партнерів до відновлення українських лісів

Міндовкілля спільно з Міністерством сільського господарства Чеської Республіки, Чеським університетом природничих наук, Продовольчою та сільськогосподарською організацією ООН та Державним агентством лісових ресурсів України проводить дводенну

Міжнародну конференцію донорів щодо підтримки відновлення лісового сектору України. Серед учасників – представники потенційних країн-донорів, фінансових установ Європейського інституту лісу (EFI), Міжнародного союзу лісових науково-дослідних організацій (IUFRO), ПАСА, Європейської асоціації лісівників, Європейського інвестиційного банку (ЄІБ), Forest Europe. Як відзначив заступник Міністра з питань європейської інтеграції Євгеній Федоренко, наразі майже 30% українських лісів зазнали

різного ступеня руйнування внаслідок збройної агресії РФ. Порушені лісові екосистеми. Тож серед ТОП-5 пріоритетів, допомога в реалізації яких важлива для відновлення та сталого управління українським лісовим сектором:

- Розмінування.

“Нам потрібно розмінувати щонайменше півмільйона га лісів на територіях, які знаходяться під контролем України. Ще 0,8 мільйона га на тимчасово окупованій території також забруднені – тут залишаються “сліди” від мін та інших вибухових пристроїв росіян. І вже зараз маємо думати, як відновлювати ці землі, після їх звільнення”, – наголосив заступник Міністра.

- Гармонізація українського законодавства з вимогами ЄС. Це шлях України до повноправного членства в ЄС, а також відповідність міжнародним стандартам та впровадження сталих методів управління лісами.

- Адаптації лісів до зміни клімату. Йдеться про перехід до наближеного до природи лісівництва. Україна відкрита до будь-яких ініціатив партнерів та спільної роботи.

- Зміцнення системи захисту лісів. Нашій країні важливо посилити свою спроможність до ефективного реагування на пожежі та інші надзвичайні ситуації.

- Підвищення можливостей планування лісового господарства, моніторингу лісів та проведення національної лісової таксації. Для цього важлива допомога міжнародних партнерів у відновленні та зміцненні потенціалу постраждалого від війни державного лісогосподарського підприємства «Укрдержліспроект».

“Вдячний чеському народу, Міністерству сільського господарства Чеської Республіки та Чеському університету природничих наук за гостинність та підтримку в організації цієї Конференції, а також Продовольчій та сільськогосподарській організації (FAO) за непохитну підтримку. Вдячний всім представникам та країнам, які беруть участь у цьому заході. Ваша допомога — це не лише інвестиція в наше відновлення, але й відданість спільним цінностям екологічної стійкості, які об’єднують весь цивілізований світ”, – зазначив Євгеній Федоренко.

<https://mepr.gov.ua/zaluchayemo-mizhnarodnyh-partneriv-do-vidnovlennya-ukrayinskyh-lisiv/>

Міністр Руслан Стрілець та Міністерка Пауліна Генніг-Клоска домовилися про посилення українсько-польської співпраці у сфері захисту довкілля

Міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець у межах міжурядових українсько-польських консультацій у складі делегації Кабінету Міністрів України на чолі з Денисом Шмигалем провів двосторонню зустріч з Міністеркою клімату та довкілля Польщі Пауліною Генніг-Клоскою та її командою.

«Україна щодня зазнає значних довкіллевих збитків, спричинених російською війною в Україні. Саме тому підтримка найближчих союзників у прагненні нашої держави до справедливості та євроінтеграційного курсу є вирішальним фактором для протистояння глобальним викликам сьогодення, особливо – в умовах сучасної війни», – повідомив Руслан Стрілець. Він подякував Генніг-Клосці за виявлену підтримку в отриманні практичного досвіду Польщі в імplementації норм європейського права. «Ми дійшли згоди, що з усіх викликів людство має виносити уроки та робити висновки, які відповідають сучасній проблематиці. З огляду на це домовилися посилити спільну роботу у створенні уніфікованих методик щодо обрахунку збитків внаслідок війни», – зазначив Руслан Стрілець. Серед ключових тем, які Міністр Руслан Стрілець обговорив з міністеркою Пауліною Генніг-Клоскою:

- Долучення Польщі до Довкіллевої Декларації, яка була презентована у жовтні 2023 року;

- Посилення співпраці України та Польщі за Пунктом 8 Формули миру;

- Досягнення згоди найближчим часом укласти Міжурядову угоду про імplementацію Конвенції Еспо. За словами Руслана Стрільця, це стане вагомим підґрунтям для запобігання, зменшення та контролю шкідливого транскордонного впливу на навколишнє середовище від планової діяльності, та забезпечить її проведення за європейськими стандартами.

<https://mepr.gov.ua/ministr-ruslan-strilets-ta-ministerka-paulina-gennig-kloska-domovylysya-pro-posylennya-ukrayinsko-polskoyi-spivpratsi-u-sferi-zahystu-dovkillya/>

У СВІТІ:

Європа розділилася щодо ядерної енергетики: Які країни за і проти?

У той час як 30 світових лідерів і делегацій зустрічаються в Брюсселі для просування ядерної енергетики, роль ядерної енергетики продовжує розділяти Європу.

Хоча Європа залишається розділеною у своєму підході до ядерної енергетики, світові лідери

об'єдналися у березні в Брюсселі на першому в історії Саміті з ядерної енергетики.

Делегації з понад 30 країн зібралися на цей захід біля культової будівлі Атоміуму - пам'ятника, який сам по собі був створений для підтримки мирного використання ядерної енергії.

Високопоставлені учасники саміту займають аналогічну проядерну позицію і зібралися, щоб підкреслити роль ядерної енергії у зменшенні використання викопного палива, зміцненні енергетичної безпеки та стимулюванні економічного розвитку. Саміт відбувається після офіційного заклику, який пролунав на COP28 в Дубаї в грудні минулого року, прискорити розвиток ядерної енергетики поряд з іншими низьковуглецевими джерелами енергії.

Але через протести екологічних кампаній, таких як Грінпіс, і ключових антиядерних європейських держав, таких як Німеччина, які були відсутні на заході, дебати про ядерну енергетику продовжують розділяти континент.

І оскільки третина нині діючих ядерних реакторів ЄС наближається до кінця свого життєвого циклу в 2025 році, майбутнє цього джерела енергії не так вже й легко вирішити.

Чому ж ядерна енергетика є такою суперечливою темою в Європі?

Скільки енергії в Європі виробляється за рахунок ядерної енергетики?

Близько чверті енергії в ЄС виробляється з використанням ядерної енергії, і більше половини цієї енергії виробляється у Франції. Загалом у 27 країнах-членах ЄС працює понад 150 реакторів.

Однак, у всьому блоці існує широкий спектр різних поглядів на використання ядерної енергії. Занепокоєння з приводу безпеки після попередніх гучних катастроф зробили ядерну енергетику суперечливою темою. Кожна країна-член ЄС робить власний вибір щодо того, чи включати її до свого енергетичного балансу.

Це ставить уряди багатьох країн перед необхідністю приймати рішення щодо майбутнього ядерної енергетики у своїй країні. [Link](#)

Шість ключових моментів UNEA-6

Representatives from Multilateral Environment Agreements take the stage at UNEA-6 for a dialogue on strengthening the science-policy interface for effective implementation of environmental commitments.

Після місяців підготовки та п'яти днів офіційних засідань завершилася шоста сесія Асамблеї ООН з навколишнього середовища (UNEA-6).

Асамблея, яка проходила з 26 лютого по 1 березня, прийняла 15 резолюцій, спрямованих на вирішення деяких з найбільш нагальних екологічних проблем планети, включаючи зміну клімату, забруднення повітря і

опустелювання.

Але більше того, кажуть учасники, вона показала, що, незважаючи на глибокі геополітичні розбіжності, країни все ще можуть працювати разом, коли мова йде про навколишнє середовище.

"Цей дух мультикультуралізму - справжнього, інклюзивного мультикультуралізму - був очевидним протягом всієї цієї динамічної Асамблеї", - сказала Інгер Андерсен, Виконавчий директор Програми ООН з навколишнього середовища.

Пропонуємо уважніше розглянути моменти, які визначили UNEA-6:

1. Країни підтверджують прихильність до подолання потрійної планетарної кризи
2. Нації приймають широкий набір резолюцій
3. Святкування мультикультуралізму
4. Наукові доповіді займають центральне місце
5. Молодь підхоплює екологічну мантию
6. Світ визнає, що часу залишається все менше

[Link](#)

Фермери розпилюють гній і кидають буряки на знак протесту проти аграрної політики ЄС

Поліція застосувала сльозогінний газ і водомети, щоб стримати насильство, оскільки вхід до станції метро був підпалений.

Цього тижня протести фермерів у Брюсселі переросли у агресію, коли міністри сільського господарства ЄС зустрілися, щоб спробувати вгамувати кризу, що триває.

Мітинги тривають місяцями по всій Європі - від Фінляндії до Греції, Польщі та Ірландії. Цього тижня демонстрації знову досягли апогею в Брюсселі, де фермери кидали буряки, обливали поліцію гноєм і підпалювали сіно поблизу штаб-квартири Європейського Союзу.

Поліція застосувала сльозогінний газ і водомети, щоб зупинити насильство. Фермери підпалили вхід до станції метро, а одну особу було заарештовано за те, що вона кидала пляшки із запальною сумішшю у співробітників служби безпеки.

Десятки тракторів перекрили вулиці, коли 27 міністрів сільського господарства ЄС зустрілися, щоб спробувати прощтовхнути заходи для заспокоєння кризи. Протестувальників було менше, ніж під час лютневих мітингів, але причини їхніх протестів залишаються в основному тими самими - протест проти екологічної політики та дешевого імпорту продовольства з України. [Link](#)

Чи економить переведення годинників енергію?

Експерти кажуть, що різниця незначна

Кілька досліджень, проведених у Європі та США, показують, що переведення годинників на літній час має дуже незначний вплив на енергозбереження.

31 березня люди по всій Європі переведуть стрілки годинника на одну годину вперед, але це може бути один з останніх разів, коли це відбувається.

Зусилля щодо скасування переходу на літній час (DST) можуть бути відновлені в ЄС, якщо петиція експертів буде успішною.

Вони сподіваються, що це питання буде підняте під час європейської виборчої кампанії, чинячи тиск на держави-члени, щоб повернути це питання, рекомендоване Комісією та підтримане Парламентом, до порядку денного. [Link](#)

"Отримав п'ять куль і повернувся до роботи над планктоном": подвійне життя українських

антарктичних вчених

Коли дослідницька група на станції "Академік Вернадський" не захищає свою батьківщину, вони знаходяться на передовій кліматичної кризи

База виникла після розпаду СРСР у 1991 році, коли до Росії перейшли 12 радянських антарктичних баз. Але третина з 12 000 спеціалістів-антарктистів були з України, і їм не було куди їхати.

☑ Bogdan Gavrylyuk, left, greets a colleague before setting off back to Ukraine. A musician as well as a soldier and geophysicist, he has written a song about even plankton. Photograph: Roman Rys

Незабаром після цього Британська антарктична служба вирішила, що їй більше не потрібна база "Фарадей", розташована на скелястому острові на Антарктичному півострові, за 700 миль на південь від Вогняної Землі. У 1996 році вона була продана Україні за символічний 1 фунт стерлінгів і перейменована на честь українського вченого Володимира Вернадського.

Єдиною умовою передачі бази "Вернадський" було те, що українці продовжуватимуть стежити за погодою, яка фіксується на об'єкті кожні три години з 1947 року. Це найдовше безперервне метеорологічне дослідження в Антарктиці, яке однозначно продемонструвало зростання середніх температур, які тепер рідко опускаються нижче -20С (-4С).

"Лід тане швидше, ніж будь-коли раніше, і дощі йдуть тоді, коли раніше йшов сніг, - каже Гаврилюк. "Минулого року вперше за всю історію навколо острова не було льоду". Середня температура підвищилася на 3,5°С (6,3F). [Link](#)

ЄС вкладає в чотири рази більше грошей у тваринництво, ніж у рослинництво

За даними дослідження, ЄС робить забруднюючі продукти харчування "штучно дешевими", вкладаючи в чотири рази більше грошей у тваринництво, ніж у рослинництво.

Понад 80% державних коштів, наданих фермерам через спільну сільськогосподарську політику ЄС у 2013 році, пішли на продукти тваринного походження, незважаючи на шкоду, яку вони завдають суспільству.

Згідно з дослідженням, опублікованим у журналі Nature Food, понад 80% державних коштів, виділених фермерам на сільськогосподарську політику ЄС, було спрямовано на продукти тваринного походження. Якщо врахувати корми для тварин, то субсидії, втілені в кілограмі яловичини, м'яса з найбільшим екологічним слідом, подвоїлися з 0,71 євро до 1,42 євро (61 пенс. до 1,22 фунта).

2050, витрачає майже третину свого бюджету на субсидії. "Переважає більшість цих коштів спрямовується на продукти, які підштовхують нас до межі", - сказав Пол Беренс, дослідник екологічних змін з Лейденського університету та співавтор дослідження.

Схема субсидування, за якою фермерські господарства, що займають більше землі, отримують більше коштів, призводить до "викривлених наслідків для продовольчого переходу", оскільки худоба займає більше місця, ніж рослини, і неефективно згодовує зернові культури, які могли б

піти на харчування людей, виявили дослідники. Для виробництва однакової кількості білка яловичина потребує в 20 разів більше землі, ніж горіхи, і в 35 разів більше, ніж зернові.

За словами Беренса, політична інерція призвела до того, що ЄС зберігає цю систему в умовах екологічної кризи. "Ми стимулюємо найгірший сценарій", - сказав він. [Link](#)

Що таке мінерали енергетичного переходу і як вони можуть відкрити еру чистої енергії?

This is an open-pit copper mine in Brazil. Conservationists have expressed concerns about the environmental impact of mining.
Photo: AFP/Nelson Almeida

Відколи тисячі років тому спалили перший шматок вугілля, викопне паливо відіграло центральну роль в історії людства. Але в міру того, як світ відмовляється від цих джерел енергії, що призводять до потепління планети, попит зміщується в бік підгрупи мінералів, таких як літій, нікель і кобальт.

Ці мінерали енергетичного переходу є важливими компонентами

багатьох сучасних технологій чистої енергії - від вітрових турбін до електромобілів.

Однак видобуток і переробка корисних копалин може руйнувати ландшафти, знищувати біорізноманіття, викидати парникові гази і призводити до порушень прав людини. Існують також побоювання, що конкуренція за ці ресурси може загострити геополітичну напруженість.

"Світ стоїть перед делікатним балансуванням, - каже Лігія Норонья, помічник Генерального секретаря ООН і голова нью-йоркського офісу Програми ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП). "Корисні копалини енергетичного переходу можуть допомогти вступити в епоху чистої енергії та можливостей для розвитку. Але нагальність і масштаб попиту на них можуть також призвести до експлуатації, порушення прав людини та руйнування довкілля".

Очікується, що на майбутній шостій сесії Асамблеї ООН з навколишнього середовища (UNEA-6) делегати обговорять питання відповідального видобутку та сталого використання мінералів енергетичного переходу. Напередодні цих переговорів ми пропонуємо вам ближче познайомитися з потенціалом і небезпеками мінералів перехідного періоду.

Що ж таке енергетичні перехідні мінерали?

Перехідні мінерали - це природні речовини, що часто зустрічаються в гірських породах, які ідеально підходять для використання у відновлюваних технологіях. Літій, нікель і кобальт є основними компонентами акумуляторів, наприклад, тих, що живлять електромобілі. Рідкоземельні елементи входять

до складу магнітів, які обертають вітряки та електродвигуни. Мідь і алюміній у великих кількостях використовуються в лініях електропередач. [Link](#)

Прихована екологічна ціна видобутку піску

Після сильних зимових штормів популярні пляжі на півночі Німеччини перебувають у жахливому стані. Для відновлення берегової лінії знадобиться свіжий пісок, але видобуток цього затребуваного ресурсу може спричинити інші проблеми.

Зима з сильними штормами і повеннями, особливо наприкінці грудня, зміла величезні ділянки захисних піщаних дюн і пляжів на німецьких островах Північного моря.

Прибережні території на таких островах, як Зюльт, Боркум і Нордерней, які разом приваблюють мільйони туристів, необхідно буде відновити до початку літніх канікул - це масштабна і дорога процедура.

У рамках так званого "живлення пляжу" для відновлення виснаженого узбережжя будуть переміщуватися вантажі за вантажем піску. Уряд землі Нижня Саксонія, де розташовані Боркум і Нордерней, вже заявив, що виділить до 700 000 євро (близько 760 000 доларів), щоб у буквальному сенсі підняти на ноги основний дохід регіону.

Чи шкодить відновлення пляжів навколишньому середовищу?

Пісок для поповнення пляжів Північного моря, ймовірно, не буде надходити здалеку. У попередні роки пісок привозили з більш віддалених ділянок узбережжя або з сусідніх островів. Як сказав один чиновник місцевому ЗМІ у 2017 році, пісок "нікуди не зник, він просто десь в іншому місці".

Острів Зюльт, наприклад, поповнює пляжі піском з океанського дна протягом останніх 40 років.

Земснаряди висмоктують суміш піску і води з морського дна на відстані близько 8 кілометрів (5 миль) від берегової лінії. Вони скидають цей пісок на пляж і в морські рифові зони, що допомагає зменшити потужність хвиль, які приходять.

Хоча цей метод кращий, ніж використання піску, привезеного з іншого кінця світу, він має наслідки для прибережних і річкових екосистем: Зачерпування всього цього піску може знищити підводне життя і порушити місця гніздування птахів та інших тварин.

Це також може зробити ерозію узбережжя і зсуви, які вже зростають через зміну клімату, більш імовірними в довгостроковій перспективі.

Коли пісок виймається з дна океану, прибережний пісок з часом відтікає від берега, щоб заповнити прогалину, залишену вилученим піском.

Це призводить до того, що пляж відступає ще далі. І живлення пляжу ніколи не буває постійним - незабаром пісок, що додається, вимивається, і його потрібно буде більше. [Link](#)

НАУКА І ТЕХНІКА:

Мінімально інтрузивне рішення для охолодження міст: Ця фарба може зробити міста прохолоднішими на 1,5°C

Охолоджуюча фарба може допомогти містам боротися з ефектом міського теплового накопичення, свідчить нове дослідження. Нове дослідження показало, що охолоджувальні фарби можуть допомогти містам стати на 1,5 градуса прохолодніше.

Використання фарби для боротьби з ефектом "міського теплового накопичення" не є чимось новим, але цей реальний експеримент показав, наскільки ефективним він може бути.

Дослідники з Наньянського технологічного університету (NTU) покрили дахи, стіни та дорожнє покриття промислового району в Сінгапурі фарбою, що містить добавки, які відбивають сонячне тепло.

Перше у своєму роді дослідження, опубліковане в березні в журналі *Sustainable Cities and Society*, показало, що фарба може стати ключовим інструментом для того, щоб зробити міські райони більш комфортними для роботи та відпочинку в умовах потепління клімату.

Як охолоджуюча фарба може допомогти зменшити спеку в містах?

До цього часу більшість досліджень охолоджуючих фарбових покриттів базувалися на моделюванні або тестувалися на зменшених моделях. Дослідники з НТУ поставили собі за мету вивчити його вплив у реальних умовах.

Покривши ділянку міста охолоджуючою фарбою, вони змогли порівняти температуру і рівень комфорту з сусідньою ділянкою без покриття.

Дослідники вимірювали рух повітря, температуру поверхні та повітря, вологість і радіацію протягом двох місяців. Вони виявили, що на вкритій ділянці спостерігалось до 30-відсоткове зменшення тепла, що виділялось з поверхонь забудови.

Це призвело до того, що в найспекотніший час доби там було на 2 градуси прохолодніше. [Link](#)

Сіль, повітря та цегла: чи може це бути майбутнім у зберіганні енергії?

☑ Solar and wind energy could be stored as heat in the future as opposed to conventional batteries. Photograph: Petmal/Getty

Стартапи звертаються до тепла замість батарей, оскільки прагнуть індустріалізувати цю практику. Подумайте про складові батарейок, і на думку спадають літій, кадмій і нікель. А тепер подумайте ще раз. А як щодо солі, повітря, цегли та гелю для зігрівання рук? У нашому голодному на електроенергію

майбутньому вони забезпечуватимуть теплом виробників, які його потребують, і допомагатимуть увімкнути світло в часи, коли енергії бракуватиме.

Зберігання енергії має подвійну мету: воно заповнює прогалини, коли вітер стихає або сонце перестає світити, і дозволяє користувачам купувати дешеву електроенергію в непікові моменти і використовувати її, коли вони цього потребують.

Досі основна увага в галузі зберігання енергії для промисловості була зосереджена на гігантських традиційних батареях, які Національна енергосистема Великобританії сподівається швидше підключати до мережі в умовах затримок. Але зростає інтерес до зберігання енергії у вигляді тепла - і саме тут на сцену виходять такі повсякденні інгредієнти, як повітря, сіль і цегла, оскільки ці матеріали дійсно добре утримують тепло. Низка стартапів зараз прагне індустріалізувати цю практику. [Link](#)